

Κείμενο θέσεων της Ο.Κ.Ε.

“Έκθεση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου
υπό τον κ. Wim Kok”

Αθήνα, 14 Δεκεμβρίου 2004

Διαδικασία

Στις 18.11.2004 το Πολιτικό Γραφείο του Πρωθυπουργού απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) την «**Έκθεση Κοκ**» σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση της Στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από την **κα Ζωή Λαναρά** και τους **κ.κ. Χαράλαμπο Κεφάλα**, **Νικόλαο Σκορίνη**, **Αντώνη Τορτοπίδη**, **Ηλία Ηλιόπουλο** και **Νικόλαο Λιόλιο**, ως Πρόεδρο της Επιτροπής. Στην Επιτροπή Εργασίας συμμετείχαν ως Εμπειρογνώμονες οι καθηγητές **κ.κ. Ιωάννης Υφαντόπουλος**, **Σπ. Μακρυδάκης**, **Βασίλης Φίλιος** και **Ναπολέων Μαραβέγιας**.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε η επιστημονική συνεργάτης της Ο.Κ.Ε., **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη**, οικονομολόγος, η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 13 Δεκεμβρίου 2004.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητές ήταν οι **κ.κ. Χαράλαμπος Κεφάλας** και **Ηλίας Ηλιόπουλος**, αφού ολοκλήρωσε τη συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **14ης Δεκεμβρίου**, διατύπωσε την **υπ' αριθ. 124** Γνώμη της.

1. Εισαγωγή

Το Μάρτιο του 2000, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τέθηκε ένας νέος στρατηγικός στόχος για τη δεκαετία 2000 – 2010: «να γίνει η Ε.Ε. η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή». Για την επίτευξη αυτού του στόχου ορίστηκαν δύο βασικοί τομείς δράσεις:

- Προετοιμασία της μετάβασης σε μια ανταγωνιστική οικονομία βασισμένη στη γνώση.
- Εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, μέσω της επένδυσης στον άνθρωπο και της οικοδόμησης ενός ενεργού κράτους πρόνοιας.

Δυο χρόνια αργότερα (το Μάρτιο του 2002), τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης επικεντρώθηκαν σε δύο κύριους άξονες:

(α) στη διατήρηση της δυναμικής της Στρατηγικής της Λισσαβόνας στη βάση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών, της αειφόρου ανάπτυξης, της δημιουργίας ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής,

(β) σε δράσεις προτεραιότητας για την πλήρη απασχόληση με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, τη σύνδεση των ευρωπαϊκών οικονομιών και τη δημιουργία μίας ανταγωνιστικής οικονομίας βασισμένης στη γνώση.

Η πρόσφατη αξιολόγηση των επιτευγμάτων της ευρωπαϊκής οικονομίας οδηγεί στη διαπίστωση ότι η μετεξέλιξη της ευρωπαϊκής οικονομίας σε πρωτοπόρο οικονομία της γνώσης και η αύξηση της απασχόλησης, σύμφωνα με τους στόχους της Λισσαβόνας, προχωρούν με ιδιαίτερα αργούς ρυθμούς.

Μία σειρά από ανασταλτικούς παράγοντες τόσο στο εσωτερικό της Ε.Ε., όσο και σε διεθνές επίπεδο, περιορίζουν τις επενδύσεις στην ευρωζώνη, καθώς και την αναπτυξιακή δυναμική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ταυτόχρονα οδηγούν σε μία μετακίνηση δραστηριοτήτων, κυρίως των πολυεθνικών επιχειρήσεων, σε χώρες χαμηλού εργασιακού κόστους, όπως η Κίνα.

Παράλληλα, στον ευρωπαϊκό χώρο σημειώνονται σημαντικές δημογραφικές διαφοροποιήσεις με μακρόχρονες επιπτώσεις. Η γήρανση των ευρωπαϊκών πληθυσμών και οι πιέσεις που δημιουργεί στα συστήματα υγείας και συνταξιοδοτήσεων έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στο ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και στην ικανότητα ανταπόκρισης στην προσδοκία της συνεχώς αυξανόμενης ευημερίας. Παράλληλα, η εισροή μεταναστών μπορεί να ικανοποιεί ανάγκες της ευρωπαϊκής οικονομίας, αλλά δημιουργεί νέες πιέσεις στις υπάρχουσες δομές και απαιτεί περισσότερη ανοχή και μία νέα ισορροπία στις κοινωνίες. Οι γεωπολιτικές εντάσεις απαιτούν γρήγορη αντιμετώπιση από μία ισχυρή και ενωμένη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε αυτό το στάδιο, επομένως, απαιτείται να δοθεί νέα ώθηση με την ανάληψη νέ-

ων κοινοτικών πρωτοβουλιών και συντονισμένων πολιτικών και προτεραιοτήτων, προκειμένου να καταστεί αξιόπιστο το οικονομικό και κοινωνικό πρόγραμμα της Ένωσης. Επίσης, καθίσταται επιτακτική ανάγκη η ουσιαστικότερη εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών, καθώς μέχρι σήμερα η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων υπολείπετο κατά πολύ από το επιθυμητό επίπεδο.

Η Ο.Κ.Ε. τοποθετείται σε ένα πρώτο επίπεδο για την έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου υπό τον κ. Wim Kok, προσεγγίζοντας τις βασικές παραμέτρους που αναδεικνύει το κείμενο της έκθεσης και τις συστάσεις της ΟΕΥΕ για την

υλοποίηση των στόχων που προσδιόρισε η Στρατηγική της Λισσαβόνας. Η τοποθέτηση της Ο.Κ.Ε. εκφράζει την αγωνία των κοινωνικών εταίρων μπροστά στις μεγάλες προκλήσεις της διευρυμένης Ευρώπης μέσα στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Καθώς ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται από την έκθεση στην ευθύνη των κρατών-μελών να υλοποιήσουν πολιτικές στις οποίες υπάρχει σύμπτωση επιλογών των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο, σε σχέση με τις πολιτικές που προωθούν τους στόχους της Λισσαβόνας, η Ο.Κ.Ε. θα προβεί στην έκδοση Γνώμης Πρωτοβουλίας με ενδεδειγμένη ανάπτυξη και εξειδίκευση των συστάσεων Kok στην ελληνική πραγματικότητα.

2. Η Στρατηγική της Λισσαβόνας και η έκθεση του Wim Kok

Στην έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου υπό τον κ. Wim Kok, διαπιστώνεται σημαντική χρονική υστέρηση στην επίτευξη των στόχων και επισημαίνεται η ανάγκη επιτάχυνσης των μεταρρυθμίσεων. Οι διαπιστούμενες καθυστερήσεις, σύμφωνα με την έκθεση των εμπειρογνομόνων, οφείλονται στην έλλειψη πολιτικής δέσμευσης και αποφασιστικότητας, στη δύσκολη διεθνή συγκυρία, στην έλλειψη συντονισμένων πολιτικών και προτεραιοτήτων των κρατών-μελών, όπως επίσης και στην απροθυμία των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να προβούν στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, που θα επιφέρουν τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη.

Η αποδοχή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας απαιτεί πολιτική δέσμευση, καθώς κάθε συστατικό στοιχείο της είναι απαραίτητο για την επιτυχία του συνόλου, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην οπτική αυτή, η έκθεση προτείνει εκπόνηση εθνικών σχεδίων δράσης με τομείς προτεραιότητας: την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης, τη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε., του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της αγοράς εργασίας και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος.

Η Έκθεση Kok υπογραμμίζει ότι οι απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ευρω-

παϊκής οικονομίας θα πρέπει να ληφθούν από τις εθνικές κυβερνήσεις, ενώ η πορεία επίτευξης των στόχων για την κάθε χώρα προτείνεται να αξιολογείται και να απασχολεί τα εθνικά συμβούλια και τους κοινωνικούς εταίρους. Επίσης, όλες οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις βασικές αρχές της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, όπου η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αειφορίας είναι αναπόσπαστα στοιχεία και ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί σημαντικό τμήμα του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της Ευρώπης και απαραίτητο μέσο για την επίτευξη υψηλής ανάπτυξης και απασχόλησης.

Μέχρι σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν δαπανηθεί σημαντικοί πόροι για την ποιότητα του περιβάλλοντος, την ποιότητα ζωής και την ανάπτυξη ενός μοντέλου κοινωνικής συνοχής. Αποτέλεσμα των προαναφερόμενων είναι η διάκριση της Ευρώπης ως παραδείγματος του σύγχρονου πολιτισμού σε όλο τον κόσμο. Η ομάδα εμπειρογνομόνων προτρέπει την υιοθέτηση, ως πρώτης προτεραιότητας, του στόχου για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η Έκθεση Kok καταλήγει ότι οι Ευρωπαίοι αρχηγοί θα πρέπει να εμφυσήσουν την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο σε όλους τους πολίτες της Ευρώπης.

3. Γενική Τοποθέτηση της Ο.Κ.Ε. στην Έκθεση Kok

Σύμφωνα με την Ο.Κ.Ε., ως βασικότεροι παράγοντες που δύνανται να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης στο πλαίσιο της αειφόρου και βιώσιμης ανάπτυξης, αναδεικνύονται:

- Οι επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο, προκειμένου αυτό να αποτελέσει τη βάση της κοινωνίας της γνώσης. Απαιτούνται συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που προικίζουν τα άτομα με αξίες και ικανότητες και διδάσκουν την επιχειρηματικότητα και την ανάληψη κινδύνων, εκπαιδευτικά συστήματα που είναι τα ίδια αυτόνομα, καλλιεργούν τη δια βίου μάθηση και ανάπτυξη του ατόμου, που είναι ενεργοί παραγωγοί νέας γνώσης, που καινοτομούν, εκπαιδευτικά συστήματα που διατηρούν στενή σχέση με τις τεχνολογικές αλλαγές και τις εξελίξεις στην πραγματική ζωή και υπηρετούν την κοινωνία της γνώσης.

- Η αναβάθμιση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων. Ο σχεδιασμός των πολιτικών πρέπει να εμπεριέχει τον κοινωνικό διάλογο και να είναι προϊόν στενής συνεργασίας με τους κοινωνικούς εταίρους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο: μέσα από τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων μέσα από μια «συνεργασία αλλαγής» (partnership for change), μέσα από τα εθνικά σχέδια δράσης

που θα συζητηθούν από τους κοινωνικούς εταίρους σε κάθε χώρα και με κατεύθυνση ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα συνολικής δράσης που θα συμβάλει στην εφαρμογή της Λισσαβόνας.

- Η ενίσχυση της έρευνας και η επικέντρωση της αναπτυξιακής στρατηγικής στην ποιότητα, στην καινοτομία και στην ανταγωνιστικότητα. Είναι επιτακτικός ο προσανατολισμός και η στήριξη της παραγωγής στην κατεύθυνση προϊόντων και υπηρεσιών εντάσεως γνώσης, ποιότητας και καινοτομίας, στην κατεύθυνση δηλαδή ενός παραγωγικού προτύπου, του οποίου η ανταγωνιστικότητα δεν εξαρτάται από το χαμηλό κόστος των εισροών και τις χαμηλές αμοιβές των εργαζομένων, αλλά από ποιοτικά συστατικά¹.

- Η βελτίωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, καθώς σύμφωνα με την έκθεση «ένα μεγάλο μέρος των κοινωνικών πολιτικών όχι μόνο καταπολεμούν τη φτώχεια, αλλά συμβάλλουν, επίσης, στην αύξηση της προσφοράς εργασίας, σε ένα πιο παραγωγικό εργατικό δυναμικό και κατά συνέπεια σε υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη».

- Η δημιουργία ενός μακρο-οικονομικού πλαισίου που ενισχύει τις διαρθρωτικές πολιτικές μέσα από την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Οι μεταρρυθ-

---

1. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, ενώ η έννοια της παραγωγικότητας συνδέεται ως επί το πλείστον με το κόστος εργασίας, οι διαφορές στους δείκτες παραγωγικότητας μεταξύ της Ευρώπης και της Αμερικής επηρεάζονται σημαντικά και από άλλους παράγοντες, όπως είναι τα πλεονεκτήματα που οφείλονται π.χ. στη γεωγραφία αλλά και στις οικονομίες κλίμακας.

μίσεις δεν μπορεί να πραγματοποιηθούν σε ένα πλαίσιο στασιμότητας.

- Η προσέγγιση της έκθεσης Kok σε ό,τι αφορά το βασικό στόχο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, δηλαδή η παράμετρος της ανταγωνιστικότητας, χρήζει ευρύτερης ανάλυσης, καθώς δεν υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στη σχέση της νομισματικής πολιτικής της Ε.Ε. με την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων της Λισσαβόνας. Συγκεκριμένα, η έκθεση δεν φωτίζει τη συγκεκριμένη παράμετρο, παρά το γεγονός ότι η εξέλιξη της ισοτιμίας ευρώ δολαρίου έχει καταλυτική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών των χωρών-μελών της Ε.Ε².

- Σημαντικό στοιχείο στις καθυστερήσεις υλοποίησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας αποτελεί σε μεγάλο βαθμό η αποτυχία επεξεργασίας και ανάπτυξης μιας συγκροτημένης ευρωπαϊκής μακροοικονομικής πολιτικής, ικανής να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την παγκόσμια δυσμενή συγκυρία. Η συζήτηση επικεντρώνεται στις δομικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας και προϊόντων, αντί να δοθεί έμφαση στις αναγκαίες νομισματικές και φορολογικές μεταρρυθμίσεις.

- Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσα από τη προώθηση ενός απλοποιημένου, λιτού και περισσότερο σταθερού κανονιστικού περιβάλλοντος. Σημαντικό, επίσης, στοιχείο μίας πολιτικής προώθησης της επιχειρηματικότητας είναι οι ανοιχτές και απελευθερωμένες αγορές, που λει-

τουργούν αποτελεσματικά προωθώντας τον υγιή ανταγωνισμό. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί και η σοβαρή ευθύνη ορισμένων ευρωπαϊκών, κυρίως μεγάλων, επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν πρόσβαση σε σημαντικές κρατικές ενισχύσεις, με πιθανό αποτέλεσμα να μην αποτελεί βασική προτεραιότητα η ανταπόκρισή τους στις επιταγές του παγκόσμιου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

- Επίσης, θετικά αξιολογείται η σύσταση «να υιοθετηθεί η εφαρμογή του προγράμματος της Λισσαβόνας ως μέρος του κοινού προγράμματος εργασίας των Ευρωπαίων Κοινωνικών Εταίρων». Επισημαίνουμε ιδιαίτερα ότι όλα τα μέρη θα πρέπει να δεσμευθούν σε ένα νέο πρόγραμμα δράσης των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων, σύμφωνα με την ατζέντα της Λισσαβόνας. Σε μια περίοδο αβεβαιότητας, αποτελεί επιτακτική ανάγκη η εκπόνηση και προώθηση ενός φιλόδοξου ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων, που θα παρέχει ασφάλεια στους εργαζόμενους μέσα σε ένα ασταθές και μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Τέλος, κλείνοντας τη γενική τοποθέτηση, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση Kok προτείνει την ανοικτή μέθοδο διαβούλευσης για ζητήματα που αφορούν την απασχόληση, ενώ για ζητήματα, όπως αυτά των δημόσιων δαπανών, προτείνεται η «σκληρή μέθοδος» της «τιμωρίας» των χωρών που δεν υπακούουν. Θέση της Ο.Κ.Ε. είναι να ισχύσει η «σκληρή μέθοδος» και για τα ζητήματα της αγοράς εργασίας.

---

2. Υπενθυμίζεται ότι η αυστηρή νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είχε ως αποτέλεσμα την ονομαστική ανατίμηση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο σε ποσοστό που ξεπερνάει το 30%.

4. Ειδικότερες Θέσεις της Ο.Κ.Ε. για τους άξονες δράσης και τις περιοχές προτεραιότητας

4.1. Οι τρεις άξονες δράσης

Καθώς η Ευρώπη εισέρχεται στη δεύτερη φάση της Στρατηγικής της Λισσαβόνας μέσα σε ένα περιβάλλον με τους κινδύνους, τις δυνατότητες, τις προκλήσεις, και τις δυσκολίες που περιγράφονται στο προηγούμενο κεφάλαιο, χρειάζεται να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας σε τρεις άξονες:

- Την εξασφάλιση υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος, που αποτελεί προϋπόθεση για την επιδίωξη όλων των στόχων της Λισσαβόνας.

- Τη βελτίωση της διακυβέρνησης των προσπαθειών για την υλοποίηση της στρατηγικής, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

- Την επικέντρωση των προσπαθειών σε ορισμένους κρίσιμους στόχους, από την επίτευξη των οποίων θα εξαρτηθεί η ικανότητα της Ε.Ε. να επιτύχει και άλλους παράλληλους στόχους σε όλες τις περιοχές δράσεων της Στρατηγικής της Λισσαβόνας.

4.2. Το μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική ανάπτυξη και η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία και η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων, η ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης, η κοινωνική δικαιοσύνη και η συνοχή, καθώς και η περιβαλλοντική αειφορία προϋποθέτουν ένα υγιές μα-

κροοικονομικό περιβάλλον, που θα εξασφαλίζει βιωσιμότητα, εμπιστοσύνη, σταθερότητα και ικανότητα ανταπόκρισης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας, χωρίς απρόβλεπτες διαταράξεις στην ευρωπαϊκή δομή. **Η έκθεση Wim Kok δεν κάνει επαρκή αναφορά στο θέμα και ως προς αυτό χρειάζεται να συμπληρωθεί.**

4.3. Η διακυβέρνηση της Στρατηγικής της Λισσαβόνας

Η έκθεση Kok διατυπώνει οκτώ συστάσεις για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας:

- Συστηματική ενασχόληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με την αξιολόγηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας.

- Συμπράξεις των κρίσιμων δομών για να κινητοποιηθούν οι ευρωπαϊκές κοινωνίες γύρω από τις βασικές προτεραιότητες της απασχόλησης.

- Διαμόρφωση εθνικών σχεδίων για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας σε συνεργασία με τα εθνικά κοινοβούλια και τις οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων.

- Προσαρμογή των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων οικονομικής πολιτικής και απασχόλησης, ώστε να αντανakλούν τις νέες προτεραιότητες για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

- Δημιουργία μιας διαρκούς επιτροπής του Ευρωκοινοβουλίου για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

- Αναπροσαρμογή του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού, ώστε να αντανakλά τις προτεραιότητες της Λισσαβόνας, με τη δυνατότητα εισαγωγής οικονομικών κινήτρων για να ενθαρρύνονται τα κράτη-μέλη.

- Διαμόρφωση ενός πίνακα επιδόσεων σε σχέση με προτεινόμενους δείκτες και στόχους, με έπαινο ή ψόγο των επιμέρους κρατών-μελών ανάλογα με την επίδοσή τους.

- Βελτίωση της επικοινωνιακής στρατηγικής σε σχέση με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Πέραν αυτών των συστάσεων, χρειάζεται να προστεθούν τα εξής:

- Σε εθνικό επίπεδο να οριστεί σε κάθε κράτος-μέλος το πρόσωπο ευθύνης για την παρακολούθηση του εθνικού σχεδίου. Είναι αυτονόητο ότι το πρόσωπο αυτό θα πρέπει να έχει υψηλό status στην κυβέρνηση και την κυβερνητική αρμοδιότητα να ελέγχει τα επιμέρους Υπουργεία για την υλοποίηση των δράσεων που τους αναλογούν.

- Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ευθύνη των εθνικών κυβερνήσεων να υλοποιήσουν πολιτικές, στις οποίες υπάρχει σύμπτωση επιλογών των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο, σε σχέση με πολιτικές που προωθούν τους στόχους της Λισσαβόνας. Σημαντικός είναι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου στην προώθηση

της αξιοποίησης του ρόλου των κοινωνικών εταίρων σε κάθε κράτος-μέλος.

Τέλος, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι κατά τη διαδικασία προσέγγισης των στόχων της Λισσαβόνας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διατήρηση ενός επιπέδου κοινωνικών παροχών το οποίο είναι συνυφασμένο με την ίδια την υπόσταση των ευρωπαϊκών οικονομιών. Το επίπεδο των κοινωνικών παροχών θα πρέπει να συζητηθεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ενώ σκληρή κριτική θα πρέπει να ασκηθεί και στις χώρες εκείνες που χρησιμοποιούν το κοινωνικό dumping ως πολιτική ενίσχυσης των οικονομιών τους.

4.4. Τοποθετήσεις αναφορικά με τις πέντε περιοχές προτεραιότητας

Η έκθεση Wim Kok προτείνει πέντε περιοχές προτεραιότητας για την επικέντρωση των προσπαθειών υλοποίησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας στη δεύτερη φάση:

- Την υλοποίηση της κοινωνίας της γνώσης.

- Την πλήρη εφαρμογή της εσωτερικής αγοράς.

- Τη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος για την επιχειρηματικότητα.

- Την ανάπτυξη μιας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, για ισχυρότερη κοινωνική συνοχή.

- Τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας στο μέλλον.

Είναι ορθή η επιλογή της Έκθεσης για επικέντρωση σε επιλεγμένους στόχους.

Οι επιμέρους συστάσεις για κάθε περαιοχή προτεραιότητας είναι στη σωστή και τεύθυνση. Προτείνονται οι εξής συμπληρώσεις:

I. Για την κοινωνία της γνώσης

- Μεγάλα κέρδη καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας μπορούν να προκύψουν από τη διάχυση της ερευνητικής προσπάθειας στο μεγάλο όγκο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο, όπως είναι σήμερα διαμορφωμένο, δεν ευνοεί την ενεργοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ερευνητική διεργασία. Πρέπει να περιλάβει ένα διακεκριμένο άξονα για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ερευνητικά έργα.

- Χρειάζεται βελτίωση του περιβάλλοντος για να καταστεί ελκυστικότερη η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων/ ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων και να ευνοήσει την ανάληψη περισσότερης ερευνητικής δραστηριότητας από τις επιχειρήσεις. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να αναπτυχθούν δράσεις στα ερευνητικά σχέδια για τη Στρατηγική της Λισαβόνας και αρμοδιότητα του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

- Η προσβασιμότητα στο ευρυζωνικό δίκτυο περιλαμβάνει και το κόστος πρόσβασης που χρειάζεται να παρακολουθείται, τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

II. Για την εσωτερική αγορά

- Ορθά επισημαίνεται η ανάγκη ανοίγματος των αγορών ενέργειας. Παράλληλα, έχει προχωρήσει η απελευθέρωση σε πολλά τμήματα της αγοράς των μεταφορών. Χρειάζεται όμως να απελευθερωθούν και οι αγορές των λιμενικών υπηρεσιών και να αντιμετωπισθούν οι ατέλειες σε κλειστά ή μη πλήρως ανοικτά επαγγέλματα και αγορές, που εμποδίζουν τον ανταγωνισμό και αυξάνουν τα κόστη.

III. Για το επιχειρηματικό κλίμα

- Οπου καταγράφεται ανάγκη, ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου τομέα τόσο σε επίπεδο κεντρικής, όσο και περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης, θα συμβάλει θετικά στην υλοποίηση των στόχων της Στρατηγικής της Λισαβόνας. Ειδικότερα για τις χώρες, όπου ο εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα καθυστερεί, απαιτούνται πρωτοβουλίες για τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του.

- Σε πολλές περιπτώσεις, πολύπλοκες γραφειοκρατικές απαιτήσεις αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα του επιχειρείν και δημιουργούν υψηλό κόστος προσαρμογής. Η μέτρηση του διοικητικού κόστους με ενιαία μεθοδολογία στη βάση και της αξιοποίησης της εμπειρίας κρατών-μελών που υιοθέτησαν παρόμοιες μεθόδους, θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο στην κατεύθυνση εξορθολογισμού. Οι παράγοντες του διοικητικού κόστους, της γραφειοκρατίας και της διοικητικής και νομικής πολυπλοκότητας επη-

ρεάζουν αρνητικά την ανταγωνιστική λειτουργία, ιδιαίτερα των ΜΜΕ.

- Χρειάζεται να εισαχθεί η αξιολόγηση των επιπτώσεων της νέας νομοθεσίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο επί της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

- Σε κάθε περίπτωση, οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις του δημόσιου τομέα στις προαναφερόμενες κατευθύνσεις θα πρέπει να διενεργούνται λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των Ευρωπαίων πολιτών για ποιοτικές και αναβαθμισμένες δημόσιες υπηρεσίες.

- Η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης απαιτεί την αναβάθμιση της σημασίας και τη δεσμευτική εφαρμογή από τα κράτη-μέλη των αρχών και των στόχων του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις. Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στο θέμα της πρόσβασης των ΜΜΕ σε επενδυτικά κεφάλαια, καθώς οι αλλαγές στο χρηματοδοτικό τομέα (λόγω της Συμφωνίας Basel II), ενδέχεται να επηρεάσουν επί το δυσμενέστερο τη συμπεριφορά των πιστωτικών οργανισμών προς τους επαγγελματίες, εμπόρους και Μικρομεσαίους.

IV. Για την κοινωνική συνοχή

- Η πρόοδος προς αγορές εργασίας, που θα στηρίζονται στην αποτελεσματική διαβίωση μάθηση, θα βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων για την απασχόληση.

- Μία μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων στη βάση της οικονομικής βιωσιμότητας μέσα από διάλογο, με στόχο τη διαφύλαξη των κοινωνικών δεδομένων στο βαθμό που δεν αντιστρατεύονται την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη.

- Η Στρατηγική για την ενεργό γήρανση απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος, με συγκεκριμένες και ουσιαστικές εναλλακτικές λύσεις μέσα από την παροχή κινήτρων, την επένδυση στη διαβίωση μάθηση, τη βελτίωση των συνθηκών και της ποιότητας της εργασίας και την καλύτερη προστασία της υγείας.

4.5. Τοποθετήσεις για τις επιμέρους συστάσεις που αφορούν τις πέντε περιοχές προτεραιότητας

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται από τις συστάσεις της Επιτροπής εκείνες, για τις οποίες υπάρχουν παρατηρήσεις ή συμπληρώσεις.

1. Πραγματοποιώντας την κοινωνία της γνώσης

<i>Προσελκύνοντας παγκοσμίως φήμηερευνητές</i>	Απόλυτη συμφωνία, με την προϋπόθεση βέβαια, ότι θα δοθούν κίνητρα και για την προσέλκυση ερευνητών και στις χώρες της Νότιας Ευρώπης και όχι μόνο της Βόρειας.
--	--

<i>Κάνοντας την έρευνα και την ανάπτυξη κύρια προτεραιότητα</i>	Παράλληλη βελτίωση του περιβάλλοντος, που θα καταστήσει ελκυστικότερη τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων/ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων και θα ευνοήσει την ανάληψη περισσότερης ερευνητικής δραστηριότητας από τις επιχειρήσεις. Σε αυτή την οπτική, το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο πρέπει να περιλάβει ένα διακεκριμένο άξονα για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ερευνητικά έργα.
<i>Εξασφαλίζοντας τα πλήρη προνόμια των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών</i>	Η προσβασιμότητα στο ευρυζωνικό δίκτυο θα πρέπει να περιλαμβάνει και το κόστος πρόσβασης που χρειάζεται να παρακολουθείται τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

2. Διατηρώντας τις δεσμεύσεις για την εσωτερική αγορά

<i>Απομακρύνοντας τα εμποδια στην ελεύθερη μετακίνηση των υπηρεσιών</i>	Θα έπρεπε να έχει ήδη ολοκληρωθεί η άρση των εμποδίων.
<i>Εντοπίζοντας και απομακρύνοντας τους φραγμούς στον ανταγωνισμό</i>	Παράλληλα, χρειάζεται να απελευθερωθούν οι αγορές των λιμενικών υπηρεσιών και να αντιμετωπισθούν οι ατέλειες σε κλειστά ή μη πλήρως ανοικτά επαγγέλματα και αγορές, που εμποδίζουν τον ανταγωνισμό και αυξάνουν τα κόστη.
<i>Υποδομές υψηλής ποιότητας για τη μεγαλύτερη εσωτερική αγορά</i>	Χρειάζεται να επωφεληθούν και οι χώρες – μέλη της περιφέρειας της Ε.Ε.

3. Δημιουργώντας το σωστό κλίμα για τους επιχειρηματίες

<i>Βελτιώνοντας την ποιότητα του θεσμικού πλαισίου</i>	Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του διοικητικού κόστους για τις επιχειρήσεις είναι η μέτρησή του με ενιαία μεθοδολογία. Χρειάζεται να αξιολογηθούν οι υφιστάμενες μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη βάση και της εμπειρίας μελών που υιοθέτησαν αυτές τις μεθόδους και να χρησιμοποιηθούν με ενιαίο τρόπο σε όλα τα κράτη-μέλη. Στη συνέχεια να υιοθετηθούν συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι μείωσης του διοικητικού κόστους, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα σε κάθε κράτος-μέλος. Παράλληλα, χρειάζεται να εισαχθεί η αξιολόγηση των επιπτώσεων της νέας νομοθεσίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο επί της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής επιχείρησης.
--	--

<i>Αυξάνοντας τη διαθεσιμότητα του κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου</i>	Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις λιγότερο αναπτυγμένες αγορές.
<i>Προαγωγή περισσότερων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών</i>	Το μακροοικονομικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό παράγοντα που διαμορφώνει τις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων. Χρειάζεται να εξασφαλίζονται υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά στη βάση των προβλέψεων του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης.

4. Δημιουργώντας μία αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς

<i>Προσαρμοστικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων</i>	Η πρόοδος προς αγορές εργασίας, που στηρίζονται στην αποτελεσματική διαβίου μάθηση, θα βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων για την απασχόληση
---	--

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Νικόλαος Αναλυτής

Στην Ολομέλεια της 14ης Δεκεμβρίου 2004 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Πολίτης Δημήτρης
Αντιπρόεδρος Ο.Κ.Ε.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Α' ΟΜΑΔΑ

Αλέπης Μιχάλης
Πρόεδρος Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.
Αντζινάς Νικόλαος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Ντουντούμης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Ασημακόπουλου Δημητρίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Γκοτσόπουλος Χρήστος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
Ζαχαρέλης Σταύρος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Ζούλοβιτς Μαργαρίτα
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
Κουμάντου Ρένα
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.
Κακαλιούρα Βιργινία
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.
σε αναπλήρωση της
Κουτσιβίτου Αναστασίας
Εκπροσώπου Σ.Ε.Β.
Ρερρές Κυριάκος
Γενικός Διευθυντής Π.Ο.Ξ.
Σκορίνης Νικόλαος
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Τσατήρης Γεώργιος
Ένωση Ελληνικών Τραπεζών

Β' ΟΜΑΔΑ

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Βουλγαράκης Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Σπανού Δέσποινα
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Μπούρχας Κωνσταντίνος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Ηλιόπουλος Ηλίας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Κουτσιμπογιώργος Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.
Λαιμός Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Παππάς Δημήτριος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Ξενάκη Βασιλείου
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Αποστολόπουλος Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Παπασπύρου Σπύρου
Προέδρου Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Πλευράκης Μιχάλης
Γ.Σ.Ε.Ε.
Τούσης Αθανάσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ' ΟΜΑΔΑ

Κοντόπουλος Διονύσιος
Εκπρόσωπος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος
σε αναπλήρωση του
Αλαμάνου Χαρίλαου
Προέδρου Ο.Ε.Ε.
Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
Δημουλάς Δημήτρης
Β' Αντιπρόεδρος Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Γωνιωτάκη Γεωργίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε.
Καφύρας Χαράλαμπος
Μέλος Γ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
σε αναπλήρωση του
Καραμίχα Τζανέτου
Προέδρου Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
Κουκουλάκης Ζαχαρίας
Μέλος Δ.Σ. Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε.
Λίτσος Φώτης
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
Τσανικλίδης Φώτης
Εκπρόσωπος Γ.Ε.Ω.Τ.Ε.Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της Δρος Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (210) 9249510-2, Fax: (210) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr